

BIBLIJA (173) *sb f*

a *pochylone*.

sg N biblijã (29). ◊ *G* biblijéj (37); -éj (1), -(e)j (36). ◊ *D* biblij(e)j (1). ◊ *A* bibliją (43). ◊ *I* bibliją (6). ◊ *L* biblij(e)j (29) *Leop*, *BibRadz*, *BielKron* (2), *GrzegRóżn*, *Mącz* (2), *GórnDworz* (2), *WujJud* (2), *CzechRozm* (4), *SkarŻyw*, *CzechEp* (2), *WerGość*, *WerKaz*, *LatHar*, *WujNT* (8), *Biblii GliczKsiąż* (4), *BudBib* (2), *skrót bibl* (1). ◊ *pl N* biblij(e) (1). ◊ *G* biblij (7). ◊ *A* biblij(e) (1). ◊ *L* biblijách (12); -ách (7), -ach (5); -ách *BudBib* (3), *BudNT* (2), *CzechEp*; -ach *CzechRozm*, *LatHar* (2), *WujNT*; -ách : -ach *Leop* (1:1).

Sł stp brak, *Cn notuje*, *Linde XVI* (dwa z tych samych przykładów) – XVIII w.

Zbiór ksiąg religijnych żydowskich i chrześcijańskich, Stary i Nowy Testament, Pismo święte; Biblia Mącz, Calep, Cn; Libri sacri Mącz (173) : SeklWyzn 3; SeklKat A4; Stoi thák w Biblij; Nyechay będye nyewyedzyeć yáka złość albo nyecnotá/ by thylko nye była złość á nyecnotá żony. GliczKsiąż P6, C2v, D8v, F6v; KrowObr 151, 152 żp, [248v], [251v]; Leop NnV [2 r.], ZZzz2v; BibRadz I 2, 4v, 5v [3 r.], 7, 1.Par arg; Tego czáfu Aquilá Zyd vczony/ który theż Biblią wykładał/ vmárł. BielKron 149v, 1, 5v, 13v, 46, 68v (16); GrzegRóżn C3v; KochZg A3v; Biblia, orum, Libri sacri [...] Biblia. Mącz 24d, 290a, 369a, 433b; SarnUzn B2, G4; GórnDworz A2v, Z7v, Aa7v; WujJud 27v, 28v; myflilifmy [...] dla fnadnieyszego niektorych mieyfc w piśmie S. trudnieyszych/ poięcia y wyrozumienia/ krotkie przypifki (co Lácinnicy Annotatiami zową) na końcu tych Biblij/ przydáć. BudBib C4, B3, B4v [2 r.], C2, C2v, 231v marg; Krákówfkich Biblij tłumácza niedouczenie. BudNT c3 marg, b, c3 przedm, c3v marg, Gg3, Hh4; CzechRozm 25 marg, 114v, 125v, 129, 150v; ModrzBaz 131v; Biblia Grecka zfałżowána/ z Żydowfkiego się pífmá nápráwowála SkarŻyw 46 marg, A2, A4v [2 r.], A5 [2 r.], 46, 47 marg, 257 [2 r.] (11); CzechEp 136, 158, 159, 174, 179 [4 r.] (13); ReszPrz 11 [2 r.], 42; WerGość 257, 262; WerKaz 295; BielSen 9v; PudlFr 18 [2 r.]; Calep 129b; KołakSzczęśl Dv; WujNT 1 przedm [2 r.], 2 przedm, 3 przedm, 5 przedm [2 r.], 30 przedm (11); SkarKaz 241a, 241b [2 r.], 382a.

W charakterystycznych połączeniach: Bibliją (w Biblijej) czytać (4); czytanie (2), księgi (5), tekst (3) B-jej; B-ją przełożyć, przepisać; przekład, tłumacz, wykładacz B-jej (14); B-ją sfałżować (6).

Zestawienia: »Biblija Brzeska; Brzeska Biblija« (6 : 1): BudBib B [3 r.], Cv; Bo widzieli/ iż po wydaniu Bibliey Polfkiej od Kátholikow w Krákovie/ wnet náftála Biblia Brzeska od Kálwinistów przełożona WujNT 1 przedm, 1 przedm [2 r.].

»Grecka Biblija; Biblija Grecka« (5 : 1): także pośpolicie przekład greckiej Bibliey zową fiedmdziefiát CzechRozm 139, 136v; SkarŻyw 46 marg, 47 [2 r.]; LatHar 165.

»Krakowska Biblija; Biblija Krakowska« (4 : 1): Tákíe mieyfc małz wpirwzych księgach krolewfkich (ále te księgi Krákówfká Biblia trzećiemí zowie) w Rozd. 8. w wirszu 64. BudBib B2v, B2; Krákówfkich. lepak Biblij y Nowych Teftámentow Tłumácżowi rychło míftrz vmárł BudNT c3 przedm, c3 marg; WujNT 1 przedm.

»Biblija Krolewska« (3): [naśladowałem Greckiego egzemplarza] który się náyduie w Bibliey Krolewfkiej w Antorfie v Plántiná/ Roku 1572. drukowáney WujNT 16 przedm, 24 przedm, 30 przedm.

»Łacińska Biblija; Biblija Łacińska« (3:2): Biblia To iest Księgi Stharego y Nowego Zakonu/ ná Polski język/ z pilnością według Lacińskiey Bibliy od Kościoła Krześciańskiego powśfechnego przyięthey/ nowo wyłożona. *Leop kt; CzechRozm 136v; LatHar +6, 139; WujNT 5 przedm.*

»Nieświeska Biblija; Biblija Nieświeska« (2): Ale żeby mci tey rzeczy wielą przykładow niedowodził/ weyźrzy w Nieświefką biblią Polką *CzechRozm 127v; WujNT 1 przedm.*

»Biblija Plantynowa« (4): K. Znamionuie księgi Lacińskie Krolewskie/ ktore są w Bibliy Plántinowej. *WujNT 30 przedm, 23 przedm [2 r.], 24 przedm.*

»Biblija Święta« (3): *DiarDop 101; BibRadz kt;* bo byś chciał zrownąć księgi dekretálkie/ Konciliykie/ Sinodálkie s ftarym á z nowym Zakonem/ to iest/ z Biblią świętą/ tedyby ją małuczkiemi kfiązkami przeciwko tam tym przewać mógł *RejAp 88v.*

»Żydowska (Hiwrejska) Biblija; Biblija Żydowska« (7 : 3): CZwarte Księgi Ezdráfłowe/ [...] iż ani w Zydowfkich Bibliách bywają należione/ ani od kościoła powśfechne⁸⁰ są przyięte za pewne/ przedsięmy ie tu niechcieli opuścić. *Leop NnV, *A3v;* ktorzy go námowili iż Zydowfką Biblią dał przełożyć ná Grecki y Laciński język siedmndzyefiąt wykłádaczom wczonym. *BielKron 128v, 117v; BudBib B4, I 236; CzechRozm 83v, 126, 136v; LatHar 165.*

Szeregi: »Biblija (święta) to jest Księgi Starego i Nowego Zakonu (Przymierza); pismo Starego i Nowego Zakonu i Biblija, Stary a Nowy Zakon to jest Biblija Święta« (3 : 2): *SeklWyzn f4v; Leop kt; BibRadz kt; RejAp 88v; BudBibKaw A2. Cf »Biblija Święta«.*

»Biblija albo (i) pismo (święte); święte pismo to jest Biblija« (4 : 1): Iest v nich [Żydów] tá Kabálá dwoiáka/ [...] tę to mienią być wiełczną s przyrodzenia/ wiedząc rzeczy przyrodzone ná zyemi y niebiefkie biegi/ Biblią albo pímo święte według rozumu przyrodzonego obyczáiem Filozowfkim wykłádaiąc. *BielKron 46;* íkad też święte pímo/ tho iest Biblia/ ná Grecki język z Zydowfkiego napierwey przełożona iest. *BielKron 270v; SkarŻyw 27 [2 r.], 363.*

»Biblija albo (i) Nowy Testament« (2): Bo iákie iym kolwie księgi do rąk przypadną/ (gdyby ie tylko Biblią/ álbo nowem teftamentem zwano) bezpiecznie ie czytaią *BudNT b przedm, c3.*

Synonimy: »Księgi Starego i Nowego Zakonu (Przymierza)«, »Pismo (święte)«, »Nowy Testament«.